

Ülke	Türkiye
Engellilik Türü	
- Hareket Engelliliği - Duyusal Engellilik (sağırılık ve görme bozukluğu gibi) - Zihinsel Engellilik - Diğer Engellilik Tipleri (birden fazla engellilik gibi)	
ENGELLİLİK ÜZERİNE YASAL DÜZENLEMELER	
Engellilere İlişkin Ulusal Mevzuat	
Engelli hakkında kanun	
Bu yasanın amacı	
- engelli bireylerin temel hak ve özgürlüklerini kullanmalarını teşvik etmek - diğer bireylerle eşit şartlarda tam ve etkin katılımlarının sağlanmasını garanti etmek - engelliliği önleyici tedbirler almak	
Bu kanun engelli bireyler, onların aileleri, engellilere hizmet sağlayan kurum ve kuruluşlar ile ilgilidir.	
<u>Engelli hakları ve hizmetleri</u> hakkında daha fazla bilgi edinin	
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5378.pdf	
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Rolü	
Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü şunları hedefler:	
- ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak - engelliler ile ilgili ulusal çapta bir politikanın oluşmasına yardımcı olmak - engellilerin sorunlarını belirleyip bunları çözmenin yollarını araştırmak	
<u>Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü</u> hakkında daha fazla bilgi edinin	
https://www.aile.gov.tr/evhgm	
Engelli Bireyler için Rehber (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından hazırlanmıştır)	
Bu rehber Türkiye’de sunulan hizmetler ve yasal haklar üzerine şu gibi bilgiler içermektedir:	
- engellilik değerlendirmesi - sağlık - eğitim - erişebilirlik - kişisel hareket kabiliyeti - istihdam - teşvikler ve destekler - sosyal destek - sosyal hizmet	
<u>Engelli bireyler için rehber</u> hakkında daha fazla bilgi edinin	
https://www.aile.gov.tr/media/96166/engelliler_in_bilgilendirme_reh_2021.pdf	
Engelliliğin Resmi Olarak Tanınmasının Önemi	
Engellilik Kimlik Kartı şunlar gibi bazı alanlara başvurmak için kullanılmaktadır	
- Engelli aylığı - Evde destek yardımı - Bakım hizmetleri - Özel eğitim - İstihdam - Sağlık - Engelli bireyler için vergi düzenlemeleri - Vergi muafiyeti - Çeşitli alanlarda indirim	
Engelliliğin resmi olarak tanınması için atılması gereken adımlar	
Engelli bireyler için Sağlık Kurulu Raporu	
- Bu raporda engellilik durumu, engelli grubu, engellilik tipi ve engellilik derecesi değerlendirilmektedir. - Sağlık Bakanlığının yetkilendirdiği temsilciler bu raporda belirlenen haklardan yararlanmaktadır. - Bu rapor Sağlık Bakanlığının yetkilendirdiği hastanelerden alınabilmektedir. - Yetkilendirilmiş hastaneler Sağlık Bakanlığının internet sayfasında yayınlanmıştır.	
<u>Engelli bireyler için Sağlık Kurulu Raporu almak</u> hakkında detaylı bilgi edinin	
https://www.aile.gov.tr/media/96166/engelliler_in_bilgilendirme_reh_2021.pdf	
Engellilik Kimlik Kartı Almak	

1. Engelli bireyler Engelli Kimlik Kartı alabilmek için kurum tarafından verilen en az yüzde 40 engelli olduklarını bildiren bir rapor almalı.
2. Engelli bireylerin bazı belgeler ile birlikte Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine başvurmaları gerekmektedir.

Engelli Kimlik Kartı almak hakkında detaylı bilgi edinin

https://www.aile.gov.tr/media/96166/engelliler_icin_bilgilendirme_reh_2021.pdf

• Aranacak /İletişim Kurulacak Numara

Alo 183 Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Sosyal Destek çağrı merkezidir.

• İlgili Kaynaklar

İlgili anayasa maddeleri

Türkiye anayasası engellilik hakkında eşitlik, çalışma hakları, dinlenme hakları, çalışma şartları gibi bazı ilgili maddeler içermektedir.

Anayasanın ilgili maddeleri hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.aile.gov.tr/eyhgm/mevzuat/ulusal-mevzuat/anayasa/>

Engelli Bireylerin haklarına yönelik sözleşme

1. Sözleşme, engellilik sorununu insan hakları kanununun bir öznesi olan engelli bireyler için yeniden tanımlar.
2. Sözleşme, bireysel bağımsızlık ve insan haysiyeti, eşitlik ve ayırım yapmama, katılım, farklılıklara hürmet, eşit fırsatlar ve erişebilirlik için saygı çerçevesinde oluşturulmuştur.

Engelli hakları hakkında daha fazla bilgi edinin https://inhak.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/2312020100834bm_48.pdf

Yetişkinler için engellilik değerlendirmesi yönetmeliği

1. Yetkilendirilmiş Engelli Sağlık Kurulu yetişkinlerde beliren engellilik başvurularını değerlendirir. İkincil ya da üçüncül sağlık kurum ve kuruluşlarını terörizm, kaza veya sakatlık durumuna göre bilgilendirir.
2. Sağlık kurum ve kuruluşları ve hakem görevi gören hastaneler Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenmiş ve internet sitelerinde ilan edilmiştir.
3. Kişi ya da bakımını üstlenen kişiler bu başvuruyu yapabilirler

Düzenleme hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=31275&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>

KAPSAYICI TEKNOLOJİLER

• Uygulamalar

Engelsiz Dünya

Türkiye Vodafone Vakfı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın destekleri ile hazırlanan "Engelsiz Dünya" mobil uygulaması ile kullanıcının yakın çevresinde fiziksel olarak erişilebilen yerler harita üzerinde görüntülenebiliyor. Uygulama ile mekanların/yerlerin, genel durum, ana giriş, iç mekan ve tuvaletin engelli kullanımına uygun olup olmadığı puanlarla değerlendirilerek diğer kullanıcılarla paylaşılabilir.

Engelsiz Dünya uygulama hakkında daha fazla bilgi için

<https://apkpure.com/tr/engelsiz-d%C3%BCnya/com.gbj.engelsizdunya>

ESİM

Engelsiz Sağlık İletişim Merkezi (ESİM), T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından işitme engelli bireylerin acil durumlarda hayata bağlanması amacıyla kuruldu. Söz konusu uygulama ile engelliler, telefonlarına ücretsiz olarak indirebilecekleri mobil uygulama üzerinden anında 112 Acil Servisi'ne bildirimde bulunabilmekte, görüntülü görüşme başlatabilmekte veya anlık mesajlaşma gerçekleştirebilmektedir.

Android için uygulama bağlantısı hakkında daha fazla bilgi için

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.saglikbakanligi.esim&hl=tr&gl=US>

Apple için uygulama bağlantısı hakkında daha fazla bilgi için

<https://apps.apple.com/tr/app/esim/id1071217253?l=tr>

NeuroRHB

"NeuroRHB" travmatik beyin hasarlı olan bireylerin bakımını üstlenen kişiler için tavsiye ve aktivitelere ilişkin uygulama önerileri sunan bir uygulamadır. Ücretsizdir.

Android için uygulama bağlantısı hakkında daha fazla bilgi için

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.neurorhb.neurorhb&gl=TR>

Apple için uygulama bağlantısı hakkında daha fazla bilgi için

<https://apps.apple.com/es/app/neurorhb/id844078907?l=tr>

- **Yardımcı Teknoloji**

Windows'ta Gözle Denetim

Göz izleyicisini ayarlamayla ilgili tüm adımlarda kılavuzluk yapar. Engelli kullanıcıların yalnızca gözlerini kullanarak bilgisayarlarla etkileşime girmesine izin veren bir teknoloji yazılımıdır.

Uygulama hakkında daha fazla bilgi için

<https://support.microsoft.com/tr-tr/windows/windows-ta-g%C3%B6z-denetimiyle-windows-1a170a20-1083-2452-8f42-17a7d4fe89a9>

ULAŞIM

- **Engelli Ulaşım Hakları**

Türkiye'de ücretsiz veya indirimli seyahat kartları yönetmeliği kapsamında; en az %40 ve daha üzeri engelli olanlar kendileri ve bir kişiyi geçmemek koşuluyla refakatçileri, seyahat kartı kullanarak ücretsiz seyahat hakkından ya da indirimden yararlanabilir.

- **Ücretsiz Ulaşım**

Ücretsiz Şehir İçi Toplu Ulaşım

Engelli bir birey için şehir içinde belediye otobüsleri ve metro seferleri ücretsizdir. "Ağır engelli" ibareli raporu olanlar ise bir refakatçisi ile birlikte ücretsiz ulaşımdan yararlanmaktadır.

<https://www.engelsizkariyer.com/YaziYazdir.aspx?id=114>

Ayrıca engelli bireyler, ağır engelli bireyler ve bakımını üstlenen kişi şehir içinde demiryolları ve denizyollarından seyahat kartları ile ücretsiz olarak faydalanabilirler. Ancak bu hak; etkinlik dolayısıyla turistik ve servis amaçlı kullanılan araçlar için geçerli değildir.

Detaylı bilgi için:

<https://www.aile.gov.tr/eyhgm/mevzuat/ulusal-mevzuat/yonetmelikler/ucretsiz-veya-indirimli-seyahat-kartlari-yonetmeli/>

<https://www.aile.gov.tr/eyhgm/sayfalar/ucretsiz-seyahat/>

Belediyeler, kendi sınırları içerisinde yaşayan engelli bireylere gerekli evraklarla başvurmaları halinde ücretsiz seyahat kartı vermektedir.

Ücretsiz ya da İndirimli Şehirler Arası Toplu Ulaşım

Demiryolu: En az %40 engelli olan bireyin kendisi, %50 ve üzeri oranında engellilik durumunda ise ağır engellinin kendisi ve bir refakatçisi engelli kartları olmak şartıyla şehirlerarası trenlerde ücretsiz seyahat edebilmektedir.

<https://www.uab.gov.tr/uploads/pages/bakanlik-yayinlari/erisilebilir-ulasim-ve-iletisim.pdf>

Engelli bireyler, engelli kimlik kartı ve nüfus kâğıdını gişede bilet alırken göstererek ve bir refakatçisi ile birlikte ücretsiz seyahat edebilir.

Bilgi almak için TCDD'nin engelsiz ulaşım sayfası incelenebilir:

https://ebilet.tcddtasimacilik.gov.tr/view/eybis/gislade/int_contact_002.jsf?faces-redirect=true

İnternette tren bileti almak için: <https://ebilet.tcddtasimacilik.gov.tr/view/eybis/tnmGenel/tcddWebContent.jsf>

Karayolu

Karayolu Taşıma Yönetmeliği gereğince en az % 40 oranında engelli olduğunu belgeleyen kişilere yaş şartı aranmaksızın %40 oranına kadar indirim uygulanmaktadır. 20 koltuğa kadar olan taşıtlar için 1 kişiye %40 indirim oranı, 20 koltuktan fazla koltuğa sahip taşıtlar için ise bu oran en fazla 2 kişiye uygulanır. Bunun dışındaki engelli kişilere ise %30 indirim uygulanması zorunludur

<https://www.uab.gov.tr/uploads/pages/bakanlik-yayinlari/erisilebilir-ulasim-ve-iletisim.pdf>

Hava yolu

Engelli bireyler için belirlenmiş olan yöntemler hava yolu firmalarına göre farklılık gösterdiği için uçuş yapmadan önce seyahat şirketlerinden bilgi alınması daha sağlıklı olacaktır.

Havayolu ile seyahat edecek engelli veya hareket kabiliyeti kısıtlı kişilere yapılacak yardımlar ve diğer düzenlemeler için

<https://web.shgm.gov.tr/documents/sivilhavacilik/files/mevzuat/sektorel/talimatlar/SHT-ENGELSIZ.pdf>

- **Ulaşım Hizmetleri**

-Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Taşıma Hizmeti

Ankara Büyükşehir Belediyesinde akülü veya elle tekerlekli sandalye kullanan engellilerin belediyenin engelli merkezini arayıp randevu talep etmesi halinde il sınırlarında kamu kurumlarına ulaşmaları için asansörlü araçlarla hizmet verilmektedir. Bu hizmetten faydalanmak isteyenler, belirttikleri saatte evlerinden alınarak gidecekleri yerlere bırakılır ve dönüş saatlerinde bırakıldıkları yerden alınarak evlerine götürülürler.

<https://www.ankara.bel.tr/sosyal-hizmetler/engelli-hizmetleri/engelliler-hizmet-ve-rehabilitasyon-merkezi/>

İstanbul'da yaşayan ve toplu taşıma kullanamayacak durumda olan engelli ve yaşlı bireyler ALO 153'ü arayarak kamu kurumlarına (okul, hastane, banka, kaymakamlık, EKPSS ve AÖF sınavlarına), alışveriş amaçlı gezilere, parklara, bahçelere ücretsiz ulaşım hizmetinden yararlanabilirler. Hizmetten faydalanmak için önceden arayıp rezervasyon yaptırmak gerekmektedir.

<http://www.engellihaberleri.net/alo-153-ucretsiz-olarak-engellilerin-hizmetinde/>

Ankara: <https://www.bel-pa.com.tr/engelliler-hizmet-merkezi/>

İstanbul: <https://saglik.ibb.istanbul/wp-content/uploads/2018/10/Engelli-Haklari-ve-Engellilere-Yonelik-Hizmetler-Kitapcigi.pdf>

Tekirdağ : <https://www.tekirdag.bel.tr/haber/7804>

-Engelli araç park kartı

Engelli bireyler, engelli araç park kartı ile kendilerine ayrılmış olan park alanlarının tümünden istifade edebilirler.

Detaylı bilgi için <https://www.engelli.com/engelli-arac-park-karti-nasil-alinir>

Engelli araba park kartı edinmek için engelli bireyin kendisinin başvurması durumunda 2 adet vesikalık fotoğraf ve nüfus cüzdanı fotokopisi, işlemleri kişinin bakımını yapan kişi yapacak ise vekâlet belgesi ile İlçe Trafik Denetleme Amirlikleri Bürolarına başvuru yapılması gerekmektedir. Bu bürolardaki görevlilere engelli araç park kartı alınmak istendiği bildirilerek evraklar teslim edilmeli, başvuru formu doldurulmalı ve imzalanmalıdır. Bu işlemlerin ardından engelli bireylere engelli araç park kartları teslim edilir. Detaylı bilgi için: <https://www.engelli.com/engelli-arac-park-karti-nasil-alinir>

İstanbul'da engelli sürücüler ve araçları için otoparklarda ücretsiz park hizmeti verilmektedir. Başvuru için:

<https://ispark.istanbul/online-basvuru/>

Seyahat Kartı başvurusunda gerekli koşullar

Seyahat kartı başvurusu (Şehirlerarası)

Ücretsiz seyahat kartını almak için; engelli bireyler başvurularını Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı aşağıdaki Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüklerine doğrudan yapabilirler.

Ankara İl Müdürlüğü İletişim Bilgileri: <https://www.aile.gov.tr/ankara/iletisim/>

Tekirdağ İl Müdürlüğü İletişim Bilgileri: <https://www.aile.gov.tr/tekirdag/iletisim/>

İstanbul İl Müdürlüğü İletişim Bilgileri: <https://www.aile.gov.tr/istanbul/iletisim/>

Daha fazla bilgi almak için <https://www.aile.gov.tr/eyhgm/mevzuat/ulusal-mevzuat/yonetmelikler/ucretsiz-veya-indirimli-seyahat-kartlari-yonetmeligi/>

Seyahat kartı başvurusu (Şehir içi)

İstanbul Büyükşehir Belediyesi

En az %40 veya üstü oranda engelli belgesi olan engelli T.C vatandaşlarının, Engelli Kartı (İstanbulkart) almak için İETT'ye bağlı İstanbulkart merkezlerine başvurmaları gerekmektedir. Ayrıca vatandaşların raporlarını "Ulusal Engelli Veri Bankası"na kaydettirmesi gerekmektedir.

%50 engel oranı olan ve engelli raporundaki ağır engelli kısmında "Evet" yazan bireylerin bir refakatçisi, Refakatli Kart ile ücretsiz seyahat edebilir.

Başvuru merkezleri listesi: <https://www.istanbulkart.istanbul/basvuru-merkezleri>

<https://www.istanbulkart.istanbul/istanbulkart-sss> ve ALO 153'ten bilgi alınabilir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi

Sağlık kurulu raporuyla %40 ve üzerinde engelli olduğunu belgeleyen engelli Türk vatandaşlarının kullanabileceği kişiselleştirilmiş akıllı ulaşım kartı ile Ankara'da ücretsiz seyahat edebilirler.

Nüfus cüzdanı, engelli sağlık kurulu raporu veya bakanlıkça verilmiş engelli kimlik kartı, bir adet vesikalık fotoğraf ve kart bedeli; başvuru için gerekli belgeleri oluşturmaktadır.

Detaylı bilgi: <https://www.ego.gov.tr/engelli/ssscevap/4>

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi

Tekirdağ'da engelli kart almak için TEKULAŞ'a başvuru yapmak gereklidir. Engelli birey nüfus cüzdanı fotokopisi, fotoğraf

(son 6 ayda çekilmiş güncel), engelli raporu fotokopisini (%40 ve üzeri) teslim etmesi, kart basım ücretini de yatırması gerekmektedir.

Engelli refakatçi; Nüfus cüzdanı fotokopisi, fotoğraf (son 6 ayda çekilmiş güncel), engelli raporu fotokopisi (durumunda "Ağır engelli" kısmında "evet" ibaresi bulunanlar için geçerlidir), Kart Basım Ücreti.

Detaylı bilgi ve adres: <https://www.tekulas.com/sayfa/12>

- **Aranacak /İletişim Kurulacak Numaralar**

-Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı çağrı merkezlerinden Alo 183 Sosyal Destek Hattı aracılığı ile aile, kadın, çocuk, engelli, yaşlı, şehit yakınları ile gaziler ve gazi yakınlarına yönelik hizmetlere ilişkin çağrılar değerlendirilerek rehberlik ve danışmanlık hizmeti sunulmaktadır.

-Ankara Belediyesi, Engelliler Hizmet ve Rehabilitasyon Merkezi: (0312) 273 38 37

-İstanbul Belediyesi Alo: 153-3-4 Engelli Ulaşım Servisi.

-Tekirdağ Belediyesi Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Şube Müdürlüğü: 0850 459 3407

- **İlgili Kaynaklar**

Ücretsiz taşıma ve engellilerin sahip olduğu diğer haklar için İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait şu kitapçığı inceleyebilirsiniz.

<https://saglik.ibb.istanbul/wp-content/uploads/2018/10/Engelli-Haklari-ve-Engellilere-Yonelik-Hizmetler-Kitapcigi.pdf>

SAĞLIK HİZMETLERİ

- **Engellilerin Sağlık Hakları**

-Engellilerin sağlık hizmeti alırken öncelik sıraları bulunmaktadır. Sağlık Bakanlığı kayıtlarında "öncelikli" kaydı bulunan engelliler kendilerine ayrılmış olan kontenjandan faydalanarak randevu alabilmektedirler. Bu hak röntgen, kan bağı, EKO, EKG, EMG gibi işlemler için de geçerlidir.

-Yardımcı araç-gereçler, tıbbi malzeme, sarf malzemeleri, ortez-protez gibi malzemelerin ödemeleri SGK tarafından yapılmaktadır.

-Hanede kişi başına düşen gelir miktarı asgari ücretin üçte birinden az olanlar, aldıkları tıbbi malzeme/ilaç/tedavi giderlerinin SGK ödemesi hariç tutarını bağlı oldukları il/ilçe Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na başvurarak talep edebilirler:

Tekirdağ Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (0282) 261 58 64

İstanbul Valiliği Sosyal Yardımlaşma Vakfı (0212) 512 05 26

Ankara Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (0312) 306 66 84

-Yetişkinler için engelli sağlık kurulu raporu, Sağlık Bakanlığının engelli raporu düzenlemeye yetkili gördüğü kamu hastanelerinden alınır. Süreç, kişinin veya vasisinin bu raporu düzenlemekle yetkili ve görevli hastaneye başvurmasıyla başlar.

Engelli sağlık kurulu raporu vermeye yetkili hastane listesi hakkında daha detaylı bilgi için

<https://khgmcalisanhaklaridb.saglik.gov.tr/Eklenti/31405/0/ckys-engelli-saglik-kurulu-raporu-vermeye-yetkili-hakem-hastane-listesi-19072019pdf.pdf>

- **Sağlık Hizmetleri**

Hastanede verilen sağlık hizmetleri

-Engel durumunu belgeleyen rapor alındığında engelli bireyin ihtiyacına göre devlet hastanelerinde fizik tedavi alınabilir.

Fizik tedavi ve rehabilitasyon uygulamalarının kurumca ödenebilmesi için sağlık raporu; fiziksel tıp ve rehabilitasyon uzmanı ve/veya sağlık kurulu tarafından düzenlenmelidir.

-Ağız ve diş sağlığı merkez/hastanelerinde de muayene ve tedavi yaptırması mümkün olan hastalar için her türlü tedavi hizmeti verilmektedir. Bedensel veya zihinsel engeli bulunan hastalar için ameliyathane ortamında genel anestezi veya sedasyon altında anestezi uzmanı, anestezi teknisyeni ve diş hekimi eşliğinde gerekli tedavi hizmetleri yapılabilmektedir.

Sağlık hizmetleri hakkında daha detaylı bilgi için <https://www.aile.gov.tr/ss/engelli-ve-yasli-hizmetleri-genel-mudurlugu/saglik-hizmetleri/>

Evde verilen sağlık hizmetleri

1. Evde Sağlık Hizmetleri, teşhis ve tedavi sonrası bakım sürecinde, yatağa bağımlı veya hareket kısıtlılığı olan ihtiyaç sahiplerine evinde muayene, tetkik, tahlil, tedavi, tıbbi bakım ve rehabilitasyonlarının sağlanması, hasta ve aile bireylerine sosyal ve psikolojik destek hizmetlerinin verilmesini içerir.
2. Sağlık Bakanlığınca sunulmakta olup ücretsizdir.
3. Evde sağlık hizmetinin sunulduğu alan sağlık kurum veya kuruluşunun bulunduğu il veya ilçenin belediye çevre alanı ile sınırlıdır.

Evde Sağlık Hizmetlerinden Yararlanmak için İzlenmesi Gereken Adımlar

1. Evde sağlık hizmeti almak isteyen engelliler veya aile bireyleri Sağlık Bakanlığı bünyesinde hizmet veren 444 38 33 (444-EV DE) numaralı Ulusal Çağrı Merkezini arayarak başvuru yapabilirler.
2. Çağrı merkezindeki görevli personel gerekli işlemleri başlatır. İlk görüşmeyi takiben Koordinasyon Merkezi'ndeki görevli sağlık personeli tarafından hizmet talep eden kişi ile görüşme yapılarak hasta ile ilgili hastanenin ekiplerine yönlendirilir.
3. Evde sağlık hizmeti alacak kişi hekim ve yardımcı sağlık personelinin oluşan ekip tarafından evinde ziyaret edilir. Hizmet alacak kişinin durumu ve sunulacak hizmet belirlenir. Hekim tarafından evde sağlık hizmeti alacak kişilerin varsa tedavisini planlayan diğer hekimler ile görüşerek yapılan görüş alışverişi sonrası evde sağlık hizmeti tedavi planı oluşturulur.
4. Evde sağlık ekibi, evde yapılması gereken işlemleri (basit diş çekimi, hareketli protez vb.) gerçekleştirir ve evde yapılamayan işlemler için (kanal tedavisi, komplike çekim, sabit protez vb.) hastaneye yönlendirir.

Evde sağlık hizmetleri hakkında daha detaylı bilgi için

<https://ankaraism.saglik.gov.tr/TR-151268/evde-saglik-hizmetleri.html>

• Bakım Hizmetleri

Günlük hayatını sürdürme sürecinde bakıma ihtiyaç duyan engelli bireylere sunulan kişisel bakım ve psiko-sosyal destek hizmetlerini kapsar.

-Resmi Yatılı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri/Engelsiz Yaşam Merkezleri

Bedensel, zihinsel ve ruhsal engeli nedeni ile günlük hayatını idame edemeyen engelli bireyler herhangi bir gelirlerinin olup olmamasına bakılmaksızın bu merkezlerden ücretsiz olarak bakım hizmeti alabilirler.

Engel durumunu belgeleyen sağlık kurulu raporu ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine, Sosyal Hizmet Merkezlerine ya da doğrudan Yatılı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerine başvuru yapılabilir.

Umut Evleri

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın resmi bakım merkezlerinde bakım hizmeti alan engelli bireylerin sosyal hayata katılımlarını sağlamak için müstakil evlerde veya apartman dairelerinde yaşamaları ve toplum hayatına aktif katılımlarını amaçlayan Ev Tipi Sosyal Hizmet kapsamında değerlendirilebilecek bir uygulamadır. Bu amaçla resmi bakım merkezlerinde müstakil ev veya apartman dairelerinde en fazla 6 kapasiteli olarak hizmete açılan ek ünitelerdir.

Umut Evleri ile ilgili yasal mevzuata ilişkin detaylı bilgi için

<https://www.aile.gov.tr/uploads/eyhgm/uploads/pages/yonergeler/engelli-bireylere-yonelik-umut-evleri-yonergesi.pdf>

Gündüz Bakım Merkezleri

Bu merkezlerde engelli bireylerin yanı sıra ailelerinin de gün içerisinde kendilerine vakit ayırıp sosyal hayata katılmalarını sağlamak için engelli bireylere tam veya yarı zamanlı olarak bakım hizmeti sunulur. Bu amaçla gündüz bakım merkezlerinde engelli bireyin öz bakım ihtiyaçları karşılanırken aynı zamanda toplumsal hayata katılımlarını sağlamak üzere eğitim, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler de yürütülmektedir. Bu hizmetten yararlanabilmek için hizmet alacak olan engelli bireye ait engelli sağlık kurulu raporu ile Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine, Sosyal Hizmet Merkezlerine ya da doğrudan Gündüz Bakım Merkezlerine başvuru yapılabilir.

Geçici Misafir Bakım Hizmeti

Evde bakım desteği alan ve diğer tüm engelli bireylerin ailelerinin yıl içerisinde hac, umre veya sağlık gibi çeşitli nedenlerle engelli yakınlarından geçici süreyle ayrı kalacak olmaları durumunda engelli bireyler için Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın yatılı kuruluşlarında sunulan geçici bir bakım hizmetidir. Bu hizmetten yararlanmak isteyenler Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine, Sosyal Hizmet Merkezlerine ya da doğrudan o ilde bulunan Resmi Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerine başvuru yapılabilirler.

-Özel Bakım Merkezleri

Bu merkezlerden hizmet alabilmek için Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine, Sosyal Hizmet Merkezlerine başvuru yapılabilir. Özel bakım merkezlerinden "Ücreti Bakanlık Tarafından Karşılanan Engelli" statüsünde hizmet alınabilmesi için

1. hizmet alacak olan engelli bireye ait engelli sağlık kurulu raporunda 'ağır engelli' ya da 'tam bağımlı engelli birey' ibaresinin yer alması,
2. her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı, asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden az olması, gerekmektedir.

Bu statüde merkeze yerleştirilen engelli bireylerin tüm giderleri (bakım ücreti ödemesi, harçlık, giyim yardımı) Bakanlık tarafından karşılanmaktadır.

Bakım merkezleri ve sunulan hizmetlerle ilgili daha fazla bilgi için

<https://www.aile.gov.tr/ss/engelli-ve-yasli-hizmetleri-genel-mudurlugu/engelli-bakim-hizmeti/>

• Aranacak/İletişim Kurulacak Numaralar

Sorularınız için her gün ve her saat hizmet veren çağrı merkezine 183 ve 184'ü ücretsiz olarak arayarak ulaşabilirsiniz.

-Tekirdağ İl Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Müdürlüğü Tel No: 0 (282) 261 12 88

-İstanbul Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Tel No: (0212) 511 42 75

-Ankara/ Ankara Şereflikoçhisar Rehabilitasyon Merkezleri Tel No: 0312 687 94 64

-İstanbul/ İstanbul Engelliler Mesleki Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi (Aile Danışma Merkezi) Tel No: 0 212 661 89 00

- **İlgili Kaynaklar**

Yetişkinler için Engellilik Değerlendirmesi Yönetmeliği

Bu yönetmelik, “Yetişkinler için Engelli Sağlık Kurulu Raporu” ve “Yetişkinler için Terör, Kaza ve Yaralanma Nedeniyle Durumu Bildiren Sağlık Kurulu Raporu”nu alma amacına hizmet eder. Rapor verebilecek yetkili sağlık kurum ve kuruluşlarının belirlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek; derecelendirme, sınıflandırma ve tanımlamaların gerekli olduğu alanlarda engellilere yönelik ortak bir uygulama geliştirmektir.

Yetişkinler için engellilik değerlendirme yönetmeliğiyle ilgili daha detaylı bilgi için

<https://kms.kayis.gov.tr/Home/Goster/149331>

TOOLS4BRAIN (Beyin için Araçlar)

Avrupa Birliği Erasmus + Programı kapsamında yürütülmüş bir projedir. Proje kapsamında travmatik beyin hasarlı olan bireylerin bakıcılığını üstlenen kişiler için bir rehber hazırlanmıştır.

Proje kapsamında geliştirilen rehber hakkında daha detaylı bilgi için <http://bosev.org/wp-content/uploads/2020/07/T%C3%BCrk%C3%A7e-TOOLS4BRAIN-Kitap%C3%A7%C4%B1k.pdf>

Proje kapsamında geliştirilen politika önerileri ve iyi uygulama örnekleri hakkında daha detaylı bilgi için

<http://bosev.org/wp-content/uploads/2020/09/T%C3%BCrk%C3%A7e-Politika-%C3%96nerileri.pdf>

EĞİTİM

- **Engellilerin Eğitim Hakkı**

Anayasa

Türkiye’de engellilerin eğitim hakkı öncelikle Anayasa ile teminat altına alınmıştır. Nitekim Anayasa’nın 42.maddesindeki “Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.” ve “... Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılaacak tedbirleri alır.” gibi ibareler bunu göstermektedir.

Detaylı bilgi almak için

<https://www.anayasa.gen.tr/1982ay.htm>

Engelliler Hakkında Kanun

(Md.15) “Hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim alması engellenemez. Engelli çocuklara, gençlere ve yetişkinlere özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, bütünleştirilmiş ortamlarda ve engelli olmayanlarla eşit eğitim imkânı sağlanır.” Bu görev Milli Eğitim Bakanlığı’na verilmiştir.

Detaylı bilgi için: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5378.pdf>

MEB Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği

Bireyin bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirmek amacıyla halk eğitim merkezlerinde ücretsiz olarak verilen mesleki ve kişisel gelişim kursları hayat boyu öğrenme (örgün eğitimin dışında hayatı boyunca katıldığı her türlü öğrenme etkinlikleri) programı kapsamındadır.

Detaylı bilgi için

<https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=24507&mevzuatTur=KurumVeKurulusYonetmeli&mevzuatTerTip=5>

- **Engelli Bireylere Yönelik Sınav Uygulamaları**

Engelli Bireylere Yönelik Sınav Uygulamalarında ve Engelli Kontenjanında Aranacak Sağlık Şartlarına Dair Yönetmelik (8 Mart 2022)

Okuyucu ve/veya işaretleyici veya büyük puntolu soru kitapçığı yardımı, ek süre yardımı, engelliler için ayrılmış salonda sınava alınma, geçici engeli olanlar vb. durumlar için düzenlemeler yapılmıştır.

Detaylı bilgi için: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/03/20220308-13.htm>

MEB tarafından yapılan Açık Öğretim Lisesi sınavlarında;

Eğitim hayatı yarıda kalan engelli bireyler Halk Eğitim Merkezlerinde bulunan Açık Lise bürolarına başvurarak eğitimlerini tamamlayabilmektedirler.

1-Görme engelli öğrenciler:

Görme kabiliyetini tamamen kaybetmiş veya doğuştan görme engelli olanlar tek kişilik sınıflarda okuyucu ve kodlayıcı eşliğinde sınava girerler.

Ders kitapları(notları) istenmesi halinde seslendirilmiş olarak (CD) adreslerine gönderilir.

CD İstemek için İletişim Bilgileri

e-posta : cogaltim@meb.gov.tr

Telefon : 0 312 296 9424

2- İşitme ve Zihinsel Engelli Öğrenciler:

%40 ve üzerinde işitme kaybı ve zihinsel engeli olan öğrenciler istemeleri halinde (raporları ile birlikte başvurmaları gerekir) yabancı dil derslerinden muaf olurlar.

3- Yatarak tedavi görenler / yatağa bağımlı olanlar:

Yalnız, heyet raporunda “yatarak tedavi görüyor” veya “evde sınav hizmeti alması uygundur” ibaresi olanlar evde ya da hastanede sınav hizmeti alırlar. <https://aol.meb.gov.tr/index.php?q=node/222>

MEB Açık öğretim lisesi diğer sınav ek hizmetleri için: <https://aol.meb.gov.tr/index.php?q=node/222>

YÖK Sınavları

Engelli/sağlık sorunu olan adayların “Engelli Salonlarında” sınava alınabilmeleri için bir üniversite veya devlet hastanesinden alacakları;

1) Engelli Sağlık Kurulu Raporu / Sağlık raporlarının onaylı bir örneğini

2) Sağlık/Engel Bilgi Formunu

3) Sağlık/engel durumlarını belirten dilekçelerini

4) Aday Başvuru Kayıt Bilgilerinin bir fotokopisini başvuru süresi içerisinde ÖSYM'ye ulaştırmaları gerekmektedir. Bir üniversite veya devlet hastanesinden alınmayan raporlar kabul edilmez.

Detaylı bilgi için https://engelsiz.yok.gov.tr/Documents/SinavUygulamalari/sinav_uygulamalari.pdf

- **Eğitim Olanakları**

Yüksek öğretim

Yüksek Öğretim Kurulu tarafından uygun görülerek ilgili yılın ÖSYM sınav kılavuzunda yayımlanan her bir programın kontenjanının:

-%10'unun engelli öğrenciler için ayrılması,

-Engelli öğrenciler için (özellikle işitme engelli) öğrencinin ihtiyacı doğrultusunda erişilebilir sınav formatının belirlenmesi,

-Kontenjanı 10'un altında olan programlar için başvuru olması durumunda kılavuzda yayımlanan kontenjana ek olarak 1 engelli öğrenci kontenjanı ayrılabilmesine,

-Özel yetenek sınavını kazanan ancak engelli öğrenciler için ayrılan kontenjana yerleşemeyen adayların, engelli kontenjanı için yedek öğrenci olarak belirlenmesine,

-İlgili programa başvuran engelli öğrenci kontenjanının ayrılan kontenjandan fazla olması durumunda, özel yetenek sınavını kazanan ancak ayrılan kontenjana yerleşemeyen adayların, ÖSYM puanının değerlendirmeye katılan diğer öğrenciler ile birlikte ÖSYM puanlaması dâhil edilerek değerlendirmeye tabi tutulmasına,

Engelli Öğrencilerin diğer hakları ve daha detaylı bilgi için: <https://engelsiz.yok.gov.tr/>

Kurslar

Halk eğitimi merkezlerinde, görme, işitme, zihinsel ve bedensel engelli bireylerin katılabileceği kurslar bulunmaktadır. Örgün eğitim çağı dışına çıkan bireyler engelli raporu ile halk eğitimi merkezlerine başvurdukları takdirde sayı sınırı gözetmeksizin bu bireylere yönelik kurslar açılabilir. http://hbo.meb.gov.tr/portaldosyalar/index_mobil.php?git=esiz

Yaygın eğitimdeki kurslar ve içerikleri hakkında detaylı bilgi için:

<https://e-yaygin.meb.gov.tr/pagePrograms.aspx>

E-YAYGIN

<https://e-yaygin.meb.gov.tr/>

Bu websitesine E-devlet şifresi ile giriş yapılarak kurs listesine ve en yakın Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nün listesine ulaşılabilir. Giriş yaptıktan sonra sol taraftaki başvurular menüsünden;

- “Kursa ön başvuru yap” ya da “Kurs açılması talebi” seçilerek bireyin kendisine en yakın il ve ilçe seçilerek kurs belirlenebilir.

Belediyelerde Verilen Eğitimler ve Hobi Kursları

Ankara Büyükşehir Belediyesi'nde görme engelliler için eğitim ve teknoloji merkezi bulunmaktadır. Detaylı bilgi için:

<https://www.ankara.bel.tr/sosyal-hizmetler/engelli-hizmetleri/buyuksehir-belediyesi-gorme-engelliler-egitim-ve-teknoloji-merkezi/>

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait Eğitim Hizmetleri için: <https://isemportal.ibt.gov.tr/hizmetlerimiz>

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'nde Hayat Boyu Öğrenme Şube Müdürlüğü'nde meslek edindirme kursları verilmektedir.

<https://temek.tekirdag.bel.tr/branslar>

- **İlgili Kaynaklar**

Engelsiz Üniversite Ödülleri

Engelli bireylerin üniversite kampüsü içerisindeki faaliyetlere tam, etkin ve eşit katılımını sağlamak amacıyla gerçekleştirilen

çalışmaların tespiti sonucunda YÖK tarafından "Engelsiz Üniversite Bayrak Ödülleri" verilmektedir. Bu ödüllerle aynı zamanda kamuoyunda farkındalık oluşturulması da amaçlanmaktadır. Mekânda erişilebilirlik için turuncu bayrak, eğitimde erişilebilirlik için yeşil bayrak, sosyo-kültürel faaliyetlere erişilebilirlik için mavi bayrak verilmektedir. Ayrıca farklı engelli grupları için programlarını erişilebilir kılan üniversitelerin ilgili programlarına "Engelsiz Program Nişanı" verilmektedir.

Daha detaylı bilgi için:

<https://engelsiz.yok.gov.tr/DuyuruBelgeleri/2021/engelsiz-universite-odulleri-2021-2022-yk-karari.pdf>

Başvurular için:

<https://engelsiz.yok.gov.tr/Sayfalar/duyurular/engelsiz-universite-odulleri-ve-program-nisani-basvurulari.aspx>

İstanbul Üniversitesi Engelliler Uygulama ve Araştırma Merkezi

İstanbul Üniversitesi Engelliler Uygulama ve Araştırma Merkezi (ENUYGAR), 2003 yılında İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü bünyesinde kurulmuştur. Merkezde engellilik olgusunu hak temelli bir şekilde ele alarak özel gereksinimli öğrencilerin akademik ve sosyal yaşamlarını kolaylaştırmak hedeflenmektedir.

Bilgi almak için: <https://enuygar.istanbul.edu.tr/tr/>

Ege Üniversitesi Erişilebilir Bilgilendirme ve Yönlendirme Asistanı Uygulaması

Bu uygulama altyapısıyla Ege Üniversitesi öğrencilerinin insan sesini tanıma teknolojisiyle ege.edu.tr içeriklerine kolayca ulaşması amaçlanmıştır.

Programı kullanmak için

[https://engelsizege.ege.edu.tr/tr-10401/eba_\(engelsiz_bilgilendirme_asistani_projesi\).html](https://engelsizege.ege.edu.tr/tr-10401/eba_(engelsiz_bilgilendirme_asistani_projesi).html)

İSTİHDAM

• Engelli Bireylerin Çalışma Yaşamındaki Hakları

İşyerlerindeki Engelli Kotası

4857 sayılı Türk İş Kanunu'na göre tüm vücut fonksiyonlarının en az yüzde kırkını kaybetmiş olması ve bu durumun sağlık kurulu raporu ile belgelenmesi gerekmektedir.

Elli ya da daha fazla kişi çalıştıran iş yerleri, özel işyerleri için yüzde üç oranında, kamu kuruluşları için ise yüzde 4 oranında engelli birey çalıştırmak zorundadır.

Engelli kotası hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4857-20140910.pdf>

Engelli bireyler sağlık kurulu raporunda çalıştırılmayacakları belirtilen iş kollarında çalıştırılmazlar.

Ulusal işe yerleştirme hizmetleri üzerine düzenleme hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=13013&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>

Mazeret izni

Devlet memurları, az yüzde 70 oranında engelli ya da süregelen hastalığı olan çocuğunun hastalanması durumunda hastalık raporuna dayalı olarak bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde on güne kadar mazeret izni alabilirler.

Mazeret izni hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=657&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

Engelli Aylığı

Farklı engellilik oranına sahip bireyler ve 18 yaş altında olanların bakımlarını üstlenen kişiler, ikamet ettikleri yerdeki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakfı'na başvurarak engelli aylığı alabilmektedirler.

Engelli Aylığı hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.aile.gov.tr/ss/sosyal-yardimlar-genel-mudurlugu/2022-kanun-kapsaminda-yurutulen-ayliklar/>

Mesleki Rehabilitasyon

Mesleki rehabilitasyon bir hastalık veya sakatlık sonrası işe dönme konusundaki zorlukları aşma sürecidir. Fizyoterapi, ergoterapi, sosyal rehabilitasyon, mesleki eğitim ve mesleki rehberlik özel mesleki rehabilitasyon merkezlerinde hizmet olarak sunulmaktadır.

Başvurmak için engellilik oranının en az yüzde 40 olması, yaşının 15 üzerinde olması ve İŞKUR'a kayıtlı olunmalıdır.

Merkezler hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.mevzuat.gov.tr/anasayfa/MevzuatFihristDetaylframe?MevzuatTur=7&MevzuatNo=10243&MevzuatTertip=5>

İş kazası veya meslek hastalığı sebebiyle doğan haklar

İş kazası sigortası kapsamında bir birey geçici iş göremezlik ödeneği, kalıcı iş göremezlik ödeneği, ölüm geliri, evlilik ödeneği ve cenaze ödeneği yardımı alabilir.

Bu haklar hakkında daha fazla bilgi edinin

http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/emekli/is_kazasi_ve_meslek_hastaligi/is_kazasi

Erken emeklilik

Bir engelli bireyin eğer yüzde 40'ı aşan bir engeli bulunuyorsa erken emekli olabilmek için sosyal güvenlik kurumuna başvurabilir. Engelli bir çocuğun çalışan annesi belirli koşullar altında erken emeklilik hakkında yararlanabilirler.

Erken emeklilik hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.aile.gov.tr/sss/engelli-ve-yasli-hizmetleri-genel-mudurlugu/calisan-engellilerin-erken-emekliligi-ve-malulen-emekliligi/>

Engelli bireylerin diğer hakları

Engelli devlet memurlarına eğer istemezler ise gece vardiyası verilemez. Dahası engelli bir çocuğu olan devlet memurları da aynı haktan yararlanabilirler.

Bu haklar hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.aile.gov.tr/sss/engelli-ve-yasli-hizmetleri-genel-mudurlugu/engelli-calisanlara-ve-engelli-yakini-bulunan-calisanlara-taninan-diger-haklar/>

• İstihdam ve Girişimcilik Fırsatları

İŞKUR (Türkiye İş Kurumu)

İŞKUR'a kayıt yaptırarak iş arayan engelli bireyler için iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri sağlanmaktadır. Mesleki niteliklerini artırmak için kurs veya işbaşı eğitim programlarına yönlendirilmekte, durumlarına uygun işlere yerleştirilmeye çalışılmaktadırlar. Ayrıca kendi işlerini kurmaya teşvik edilmektedirler.

İŞKUR hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.iskur.gov.tr/isveren/engelli-istihdami/>

İŞKUR'un engellilerin kendi işlerini kurabilmeleri için hibe destek projeleri

Engelli bireyler önce geçimlerini sağlamak, ardından da ek istihdam yaratmak amacıyla bu projelere başvurabilmekteler. Başvurular e-devlet sistemi üzerinden yapılabilir.

Hibe destek projeleri hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.iskur.gov.tr/is-arayan/aktif-igucu-programlari/engelli-ve-eski-hukumli-projeleri/>

Engelli bireyler için mesleki eğitim ve rehabilitasyon projeleri

Tüzel kişiler, mesleki eğitim ve mesleki rehabilitasyon kursları yoluyla engellilerin işgücü piyasasına entegrasyonunu sağlayan projeler sunabilirler.

Projeler ile ilgili daha fazla bilgi edinin

<https://www.iskur.gov.tr/is-arayan/aktif-igucu-programlari/engelli-ve-eski-hukumli-projeleri/>

Engelliler için iş koçluğu

İş Danışmanlığı hizmetleri arasında şunlar bulunur: İş arama becerileri ve mülakat teknikleri eğitimi, mesleki rehberlik, aktif iş gücü programlarına yönlendirme, açık işler hakkında bilgilendirme, özel ve kamu kuruluşlarında işe yerleştirme.

İş Danışmanlığı hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.iskur.gov.tr/is-arayan/is-ve-meslek-danismanligi/engelli-is-koclugu/>

Korumalı işyerleri (Korunaklı atölyeler)

Bu işyerleri teknik ve finansal olarak devlet tarafından desteklenen yerlerdir. Çalışma ortamı zihinsel engelliler ve ruhsal sağlık sorunları yaşayan kişilere mesleki rehabilitasyon sağlamak için devlet tarafından özel olarak düzenlenmiştir.

Korumalı işyerleri hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.aile.gov.tr/eyhgm/mevzuat/ulusal-mevzuat/yonetmelikler/korumali-isyerleri-hakkinda-yonetmelik/>

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Engelliler Müdürlüğü

İş hayatına katılım sağlamak isteyen engelli bir birey özgeçmişini İSEM iş birimine gönderebilir. Bu birimde uygun iş fırsatları aranarak işverenler ile iletişime geçilir. İşveren ve engelli birey periyodik mülakatlarla bir araya getirilir.

Belediye hizmetleri hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://isemportal.ibb.gov.tr/hizmetlerimiz>

• Aranacak /İletişim Kurulacak Numara

İş hayatı sorunları için Alo 170 numaralı telefon hattı

• İlgili Kaynaklar

Engelli kamu personel seçme sınavı ve engellilerin devlet memurluğuna alınmaları hakkında yönetmelik

Bu yönetmelik engelli kamu personel seçme sınavı, kura ve yerleştirme işlemleri gibi bir takım işlemler ile ilgilidir. Engelli adaylar EKPSS ve kura sonucuna göre istihdam edilirler.

Yönetmelik hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.aile.gov.tr/eyhgm/mevzuat/ulusal-mevzuat/yonetmelikler/engelli-kamu-personel-secme-sinavi-ve->

[engellilerin-devlet-memurluguna-alinmalari-hakkinda-yonetmelik/](#)

Türkiye’deki [mesleki rehabilitasyon hizmetleri](#) hakkında daha fazla bilgi edinin
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/667776>

ReadyWomen (Hazır Kadın) projesi

“Hazır Kadın” AB tarafından finanse edilen bir projedir. Bu proje, fiziksel ve duyuşsal engelli kadınların niteliklerini, istihdam edilebilirliklerini ve iş gücü piyasasına katılımlarını geliştirmeleri için eğitim faaliyetleri yoluyla yeni fırsatlar ve yenilikçi araçlar sağlar.

Hazır Kadın projesi hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.readywomentraining.eu/tr/start-tr>

FİNANSAL YARDIM

• **Engellilerin Mali Hakları**

2022 sayılı kanun kapsamında engellilere aylık bağlanmasıyla **ilgili kanun** hakkında daha detaylı bilgi için

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2022.pdf>

• **Engellilerin Yararlandığı Nakdi Yardımlar**

Engellilere sağlanan finansal imkânlar üç başlık altında sınıflandırılabilir: Engelli Aylığı (2022), Muhtaçlık Aylığı, Evde Bakım Desteği

-Engelli aylığı:

Sağlık raporu ile engel durumu belgelenen, sosyal güvenlik kurumlarından (SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığı) hiçbirine tabi olmayan ve muhtaçlığı ilgili Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) tarafından belgelenen kişiler içindir. 18 yaşından büyük engellilere ya da 18 yaşını tamamlamamış engelli yakını bulunan Türk vatandaşlarına verilir. Bu koşulları taşıyanlar bulundukları yerdeki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfına başvuru yaparak aylık bağlanmasını talep edebilirler.

Üç tür engelli aylığı vardır:

1. Başkasının bakımına muhtaç olanlara engelli aylığı
2. Talebine rağmen Türkiye İş Kurumu tarafından işe yerleştirilememiş olanlara engelli aylığı
3. 18 yaşının altındaki engelli bireylerin yakınlarına aylık

Engelli aylığına başvurmak için gereken koşullar

1. Engelli sağlık kurulu raporu (20.02.2020 tarihi sonrası sağlık kurulu raporları elektronik olarak temin edildiğinden bu tarihten sonra düzenlenmiş raporlar talep edilmemektedir)
2. Engellilik durumunun en az %40 olması
3. Engellinin 18 yaşından büyük ve 65 yaşından küçük olması
4. 18 yaş altı engelli yakını aylığı başvurularında; engelli sağlık kurulu raporunun yanında, başvuran kişi engellinin anne ya da babası değilse vesayet belgesi
5. 65 yaşından büyük ise engellilik oranının en az %70 olması
6. Engellinin çalışmaması veya emekli olmaması, nafaka bağlanmamış veya bağlanabilecek durumda olmaması
7. Hanenin toplam gelirinin (menkul-gayrimenkul), hanede ikamet eden kişi sayısına bölündüğünde ortaya çıkan tutarın net asgari ücretin üçte birini geçmemesi

2022 sayılı kanun kapsamındaki engelli ve yaşlı aylıklarıyla ilgili daha detaylı bilgi için

<https://www.aile.gov.tr/ss/sosyal-yardimlar-genel-mudurlugu/2022-kanun-kapsaminda-yurutulen-ayliklar/>

-Muhtaç Aylığı

Engelli bireylere “Vakıflar Yönetmeliği” hükümleri gereğince muhtaç aylığı bağlanabilmektedir. Muhtaçlık aylığı Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından ödenmektedir.

Muhtaç aylığına başvurmak için gereken koşullar

1. Engellilik durumunun %40 ve üzeri olması
2. Sosyal güvencesinin olmaması
3. Herhangi bir gelir veya aylığının bulunmaması
4. Gelir getirici taşınır ve taşınmaz malının bulunmaması
5. Mahkeme kararı veya kanunla bakım altına alınmamış olması

Yukarıdaki şartları yerine getirenler başvuru formunu doldurup imzaladıktan sonra engel durumunu belirten sağlık kurulu raporunu ekleyip, ikamet ettikleri ilin bağlı olduğu Vakıflar Bölge Müdürlüğüne şahsen veya posta yoluyla göndererek başvuru yapabilirler.

Muhtaç aylığı ile ilgili daha detaylı bilgi için <https://www.vgm.gov.tr/faaliyetler/hayir-hizmetleri/muhtac-ayligi>

Muhtaç aylığı başvuru formu için https://cdn.vgm.gov.tr/genelicerik/genelicerik_225_260519/maebf122021.pdf

Evde Bakım Desteği

Engelli sağlık kurulu raporunda "Ağır Engelli" ibaresi bulunan ve başka bir birey olmadan kendi bakımını üstlenemeyecek kişilerin bakımını üstlenen kişilere Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından ödenen ücrettir. Bu destek engelli bireylerin kendisine değil, bakımını üstlenen akrabası, vasisi gibi üçüncü kişilere verilir.

Evde bakım desteğine başvurmak için gereken koşullar

1. Her ne ad altında olursa olsun aylık gelir tutarının hanede yaşayan bireylere bölümünde kişi başına düşen gelirin bir aylık net asgari ücretin 2/3'ünden az olduğunun gelir testi raporu ile tespit edilmesi
2. Engellinin heyet raporu düzenleyen hastanelerden alacağı engelli sağlık kurulu raporunun ağır engelli bölümünde "Evet" ibaresinin bulunması,
3. Engelli bireyin başka birinin yardımı olmadan yaşamını sürdüremeyecek şekilde bakıma muhtaç olması gerektiğinin bakım kurulu raporu ile belirlenmesi,

Evde bakım desteği alabilmek için engellinin ikamet ettiği yerdeki Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne veya Sosyal Hizmet Merkez Müdürlüklerine başvurması gerekmektedir. Müdürlük bulunmayan yerlerde Kaymakamlıklara başvuru yapılabilir.

[Evde bakım desteği ile ilgili daha detaylı bilgi için](#)

<https://www.aile.gov.tr/ss/engelli-ve-yasli-hizmetleri-genel-mudurlugu/sosyal-yarimlar/>

• Engellilere Sağlanan Diğer İndirim ve Muafiyetler

1. Sağlık kurulu raporuyla % 40 ve üzerinde engelli olduğunu belgeleyen Türk vatandaşlarının kendileri, ağır engellilerin ise kendileri ile birlikte birden fazla olmamak üzere beraber seyahat ettikleri refakatçileri engelli kimlik kartlarıyla toplu taşımada **ücretsiz seyahat** hakkından yararlanabilirler.

Ücretsiz ve indirimli seyahat kartlarıyla ilgili daha detaylı bilgi için

<https://www.aile.gov.tr/eyhgm/mevzuat/ulusal-mevzuat/yonetmelikler/ucretsiz-veya-indirimli-seyahat-kartlari-yonetmeli/>

2. Engelliler %40 ve üzeri oranda engelli olduğunu gösteren bir belgeyle **iç ve dış hat uçuşlarındaki indirimlerden** yararlanabilirler.

Havayolu indirimiyle ilgili daha fazla bilgi için

<https://www.turkishairlines.com/tr-sa/bilgi-edin/ucuslarda-engelliler-icin-herhangi-bir-indirim-var-mi/>

3. Engelliler (Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı ve yabancı) ile bir refakatçisi, (Görünür bir engel ve/veya belge ibrazı ile) **müze ve ören yerlerine ücretsiz** giriş yapabilirler.

Müze ve ören yerlerine ücretsiz giriş hakkında daha fazla bilgi için

<http://dosim.kulturturizm.gov.tr/muze-ve-oren-yerleri-giris-yonergesi>

4. **TOKİ**, engelli vatandaşlarımız için hazırladığı projeler kapsamında planlanan konutların %5'ini tahsis ediyor. Nüfus cüzdanı fotokopisi ve engelli sağlık kurulu raporu ile başvuru yapılır ve kura ile hak sahipleri belirlenir.

TOKİ'nin indirimi hakkında daha fazla bilgi için <https://www.toki.gov.tr/basvuru-sartlari>

5. Engellilik oranı %90 veya üzerinde olan yetişkin engellilerin **motorlu taşıt alımında vergi muafiyetleri** vardır.

Vergi Muafiyeti hakkında detaylı bilgi için

<https://www.aile.gov.tr/ss/engelli-ve-yasli-hizmetleri-genel-mudurlugu/engelliler-icin-motorlu-tasit-aliminda-sunulan-hizmet-ve-muafiyetler>

6. **Milli parklara**, tabiatı koruma alanlarına ve tabiat parklarına giriş ücretsizdir.
7. **Devlet tiyatrolarından** ücretsiz yararlanırlar.
8. **GSM operatörleri** engellilere özel tarifeler uygulamaktadır.
9. 200 metrekareden küçük tek konutu olan engelliler emlak (**konut**) **vergisinden muaftır**.
10. Eğitimleri, meslekleri, günlük yaşamları için özel olarak üretilmiş **her türlü araç-gereç ve özel bilgisayar programlarının temini** engelliler için KDV'den müstesnadır.

Engellilere sunulan **indirim ve muafiyetler**le ilgili daha detaylı bilgi için

<https://aile.gov.tr/media/94446/engelliler-icin-bilgilendirme-rehberi-2021.pdf>

11. Evde Bakım Yardımı almayan kronik hastalığı nedeniyle cihaza bağımlı şekilde hayatını sürdürmek durumunda kalan engelliler ve aileleri **elektrik tüketim, kesintisiz güç kaynağı ve birikmiş elektrik borcu desteğinden** yararlanabilirler. Engellinin vekili veya vasisi engelli adına başvuru yapılabileceği gibi bu kişilerin bulunmaması

durumunda, hastanın hanesinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı personeli tarafından da başvuru yapılabilmektedir.

Kronik Hastalara Yönelik Elektrik Desteği Programı hakkında daha detaylı bilgi için

<https://www.aile.gov.tr/ss/sosyal-yardimlar-genel-mudurlugu/kronik-hastalara-yonelik-elektrik-destegi-programi/>

• Aranacak/İletişim Kurulacak Numaralar

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 144 sosyal yardım hattı gıda yardımı, kömür yardımı, sağlık yardımı, eğitim yardımı, barınma yardımı, doğum yardımı vb. yardımlar için aranabilir. Yurt içinden yapılan aramalar ücretsizdir ve 7 gün 24 saat kesintisiz hizmet vermektedir.

İşitme ve konuşma engelli bireyler 0 549 441 2 144 hattını arayarak işaret dili bilen personel ile görüşme yapabilirler.

• İlgili Kaynaklar

1. Engellilerin yararlanabileceği aynı ve nakdi yardımlarla ilgili daha detaylı bilgi için
https://math.klu.edu.tr/dosyalar/birimler/math/dosyalar/dosya_ve_belgeler/Engelli-Haklari.pdf
2. Türkiye’de engellilere uygulanan sosyal yardımlarla ilgili daha detaylı bilgi için
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/452833>
3. 2022 sayılı 65 yaşını doldurmuş muhtaç, güçsüz ve kimsesiz Türk vatandaşlarına aylık bağlanması hakkındaki kanunla ilgili daha detaylı bilgi için
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/980669>

SOSYAL, KÜLTÜREL ve SPOR AKTİVİTELERİ

• Sosyal Aktiviteler

Umut Evleri

Bu birim en fazla 6 kişilik müstakil konutlar veya apartmanlar şeklinde engelli bireylere hizmet sunmaktadır. Birim, resmi bakım merkezlerinde bakım alan engelli bireylerin sosyal hayata katılımını sağlar.

Umut evleri hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.aile.gov.tr/ss/engelli-ve-yasli-hizmetleri-genel-mudurlugu/engelli-bakim-hizmeti/>

Gündüz Bakım Merkezleri:

1. Gündüz hizmet modeli engelli bireylere tam veya yarı zamanlı olarak sunulmaktadır.
2. Engelli bireylere bakan aile üyelerinin gün içinde kendilerine vakit ayırabilmelerini ve sosyal hayata katılabilmelerini sağlar
3. Toplumsal hayata katılım sağlamaları için eğitim, sosyal, kültürel ve spor aktiviteler yapılır.

Merkezler hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.aile.gov.tr/ss/engelli-ve-yasli-hizmetleri-genel-mudurlugu/engelli-bakim-hizmeti/>

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından sağlanan hizmetler

Görme, işitme, konuşma, ortopedik ve zihinsel engelli bireyler ile zihinsel-duygusal veya kronik hastalığı olan ve onların yakınlarına yönelik hizmetler verilmektedir.

Şartlar:

1. Tüm vücut fonksiyonlarından yüzde 40’ını kaybetmiş bireyler
2. Yetişkin engelli sağlık kurul raporu veya çocuklar için özel gereksinimli raporu olanlar
3. İstanbul’da ikamet etmek

Hizmetler hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://sosyalhizmetler.ibb.gov.tr/mudurlukdetay.aspx?ID=4>

Tatil kampları

Ücretsiz tatil imkanları bütün yıl boyunca Şile ve Florya engelli kamplarında sunulmaktadır.

Kamplar hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://sosyalhizmetler.ibb.gov.tr/mudurlukdetay.aspx?ID=4>

Sosyal destek hizmetleri

Çeşitli kültürel, sanatsal, eğlence ve gezi programları engelli bireyler ve aileleri için yıl boyuna organize edilmektedir.

Hizmetler hakkında daha fazla bilgi edinin <https://sosyalhizmetler.ibb.gov.tr/mudurlukdetay.aspx?ID=4>

İSEM engelli müzik grubu

Müzik gurubu İstanbul’dan çeşitli engelli tiplerine (otizm, görme bozukluğu, Fiziksel ve Akıl bozuklukları) sahip bireyleri bir araya getirmektedir.

Müzik grubu hakkında daha fazla bilgi edinin.

<https://sosyalhizmetler.ibb.gov.tr/sayfadetay.aspx?ID=19>

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından sağlanan hizmetler**Uluslararası engelliler günü (3 Aralık) ve engelliler haftası (10-16 Mayıs)**

Engelliler haftası ve engelliler günü her yıl çeşitli eğlence programları, boyama atölyeleri, el sanatları, piknikler, yemek ikramları gibi aktiviteler ile organize edilmektedir.

Tatil kampları

Yaz boyunca;

Tatil fırsatları Altınoluk (Akçay), Akçakoca ve Kesikköprü'de sunulmaktadır.

Aktiviteler hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.ankara.bel.tr/sosyal-hizmetler/engelli-hizmetleri/sosyal-ve-kulturel-etkinliklerimiz/>

- **Kültürel Aktiviteler**

Ulusal Kütüphane, Konuşan Kitaplık

Kitaplar, görme bozukluğu merkezi gönüllüleri tarafından seslendirilmektedir.

Kütüphane hakkında daha fazla bilgi edinin <https://konusankitaplik.mkutup.gov.tr/>

Fiziksel engelli bireyler için sanat eğitim merkezi

Fiziksel engelliler için bu ilk tiyatro grubu 1996 yılında kuruldu. O zamandan beri Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde yaklaşık 500 oyun sahnelendi.

Sanat eğitim merkezi hakkında daha fazla bilgi edinin.

<http://www.besem.net/Sayfalar.aspx?&ID=3&kID=18&%C4%B0stanbul.aspx>

Engelsiz müzeler

1. Beşiktaş JK Müzesi / İstanbul
2. Sakıp Sabancı Müzesi / İstanbul
3. Panorama 1453 Müzesi / İstanbul
4. Türk ve İslam Eserleri Müzesi / İstanbul
5. Pera Müzesi / İstanbul
6. Topkapı Sarayı Müzesi / İstanbul
7. Anadolu Medeniyetleri Müzesi / Ankara

Engelli bireyler (Türk vatandaşı veya yabancı) ve bir refakatçileri (görünür bir engel ve/veya belge ibrazı ile) müzeleri ücretsiz ziyaret edebilir.

Müzeler hakkında daha fazla bilgi edinin

https://muze.gov.tr/document/bakanlik_yonergesi_tr.pdf

- **Spor Aktiviteleri**

Türkiye bedensel engelliler spor federasyonu

Oturarak voleybol, yüzme ve okçuluk gibi çeşitli aktiviteler ile spor hizmetleri sağlayarak engelli bireylerin sosyal katılımını ve rehabilitesini sağlamayı amaçlamaktadır.

Federasyon hakkında daha fazla bilgi edinin

<http://www.tbesf.org.tr/kurumsal/tarihce/?id=20>

Türkiye görme engelliler spor federasyonu

Atletizm, golbol, futsal, satranç,, halter, judo, yüzme ve bisiklet gibi sporlar Türkiye görme engelliler spor federasyonu tarafından organize edilmektedir.

Federasyon hakkında daha fazla bilgi edinin

<http://www.gesf.org.tr/kurulus>

Türkiye işitme engelliler spor federasyonu

Futbol, basketbol, voleybol, hentbol, güreş, tekvando, badminton, atletizm, bisiklet, tenis, plaj voleybolu, karate, judo, masa tenisi, kayak, yüzme, bowling, futsal, atış ve oryantiring gibi çeşitli aktiviteler ile spor hizmetleri sağlayarak engelli bireylerin tekrar katılımını ve rehabilitesini sağlamayı amaçlamaktadır.

Federasyon hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://tiesf.gov.tr/tarihce/>

Engelliler için İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından sunulan spor hizmetleri

Yüzme, basketbol, voleybol, futbol, tenis, fitness, golbol, pilates, buz pateni, jimnastik gibi 29 spor dalı tesisi belediye tarafından sunulmaktadır.

İBB spor hizmetleri hakkında daha fazla bilgi edinin

<https://www.ibt.istanbul/icerik/Engellilere%20Y%C3%B6nelik%20Spor%20Hizmetleri>

- **İlgili Kaynaklar**

Engellilerin haklarına dair sözleşmenin onaylanması hakkındaki kanun

Taraf devletler, engellilerin diğer bireyler ile eşit koşullarda kültürel yaşama katılım hakkını tanımaktadır. Engelli bireylerin yaratıcı, sanatsal ve düşünsel kapasitelerini geliştirmesi ve kullanabilmesi için gerekli tedbirler alınmaktadır.

Sözleşme hakkında daha fazla bilgi edinin <https://www.aile.gov.tr/eyhgm/mevzuat/ulusal-mevzuat/kanunlar/engellilerin-haklarina-iliskin-sozlesmenin-onaylanmasinin-uygun-bulunduguna-dair-kanun-ve-engellilerin-haklarina-iliskin-sozlesme/>

AİLE - BAKIMVEREN

• Engellilerin Ailelerinin / Bakım Verenlerin Hakları

Engelli yakını olanlar için evde bakım hizmeti desteği

Engelli çocuğa sahip ailelerin yasal haklarından biri, devlet tarafından ödenen evde bakım hizmeti ücretidir. Evde özel bakıma ihtiyaç duyan engelli bireylerin kişisel ihtiyaçlarının karşılanması için ödenen bu maaştan “ağır engelli raporu” olanlar faydalanabilmektedir.

Evde bakım hizmeti ücretinden yararlanabilmek için Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüklerine başvuru yapılması gerekmektedir. Gerekli incelemelerden sonra bakıma muhtaç engelli bireyin tespitiyle birlikte ödemeler yapılmaktadır. Detaylı bilgi için <https://www.aile.gov.tr/eyhgm/mevzuat/ulusal-mevzuat/yonetmelikler/bakima-muhtac-engellilerin-tespiti-ve-bakim-hizmeti-esaslarinin-belirlenmesine-iliskin-yonetmelik/>

Bakıma muhtaç engellinin başvurusunda, bakıma muhtaç engelliden, ailesinden veya yasal temsilcisinden yönetmeliğin 6. Maddesi gereğince aşağıdaki belgeler istenir.

1. TC. Kimlik Numarası beyanı,
2. Engelli sağlık kurulu raporu,
3. Yatılı ve sürekli bakımı için resmi veya özel bakım merkezine yerleştirilecek olan; 18 yaşını tamamlamamış bakıma muhtaç engelli için ilgili mahkemelerden alınacak, koruma altına alınması ve bir bakım merkezine yerleştirilmesi kararı ile velayet altında değil ise vesayet altına alınması ve vasi atanması kararı gerekir. 18 yaşını tamamlamış olup akıl hastalığı sebebiyle işlerini görememesi, korunması ve bakımı için sürekli yardım gerekmesi ya da başkalarının güvenliğini tehlikeye sokması nedenleriyle kısıtlanması gerekli bakıma muhtaç engelli için ilgili mahkemelerden alınacak, kısıtlanması ve bir bakım merkezine yerleştirilmesi kararı ile velayet altında değil ise vesayet altına alınması ve vasi atanması kararı,
4. Bakmakla yükümlü olunan bireyler kapsamındaki kişilerin gelir ve mal durumuna ilişkin yazılı beyanı ve taahhüdü ile beyanın içeriğine dair belgeler,
5. İki adet vesikalık fotoğraf,
6. Varsa öğrenim durumunu gösterir belge veya sureti,
7. Engellinin vasisi var ise, vesayete ve vasi atanmasına ilişkin mahkeme kararı,
8. Anne babanın boşanmış olması hâlinde, boşanmaya ilişkin mahkeme kararı,
9. İl müdürlüklerince, beyan edilen T.C. Kimlik Numarası üzerinden elde edilecek nüfus cüzdanı sureti, aile nüfus kayıt örneği ve ikametgâh adres belgesi

Başvurular Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı aşağıdaki Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüklerine doğrudan yapılır.

Ankara İl Müdürlüğü İletişim Bilgileri: <https://www.aile.gov.tr/ankara/iletisim/>

Tekirdağ İl Müdürlüğü İletişim Bilgileri: <https://www.aile.gov.tr/tekirdag/iletisim/>

İstanbul İl Müdürlüğü İletişim Bilgileri: <https://www.aile.gov.tr/istanbul/iletisim/>

Erken Emeklilik Hakkı

Ağır engelli çocuğu olan çalışan anneler için SGK tarafından erken emeklilik hakkı verilmiştir. Çocuğun bakıma muhtaçlığı devam ettiği sürece bu haktan yararlanılır.

Bilgi almak için:

http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/emekli/yaslilik/ayligi/emeklilikte_ozel_kosullar/mal_coc_bul

Bu haktan yararlanmak için başvurular SGK İl Müdürlüklerine yapılmaktadır. En yakın SGK il müdürlüğü için:

http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/ana-sayfa/footerlink/bize_ulasin/il_mudurlukleri

Refakat İzni

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu 105. maddesinde belirtildiği üzere “Memurun bakmakla yükümlü olduğu ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birisinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren bir hastalığının bulunması hâllerinde, belgelendirilmesi şartıyla üç aya kadar izin alabilirler. Gerektiğinde bu sürenin bir katına kadar uzatılacağı belirtilmiştir. Sağlık kurulu kararı çıktığı gün izin başlar”.

Detaylı bilgi için <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=657&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

Memurlar bu haktan yararlanabilmek için kendi kurumlarına başvuru yapabilirler.

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=657&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

Tayin Hakkı

İlgili kanunun 39. maddesinde “Devlet memurlarının, hayatını başkasının yardım veya bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede engelli olduğu sağlık kurulu raporu ile tespit edilen eşi, çocukları ile kardeşlerinin, memuriyet mahalli dışında resmî veya özel eğitim ve öğretim kuruluşlarında eğitim ve öğretim yapacaklarının özel eğitim değerlendirme kurulu tarafından belgelendirilmesi hâlinde, ilgilinin talebi üzerine kurumun bulunduğu il veya ilçe sınırları dâhilinde durumuna uygun boş bir kadroya ataması yapılır.” şeklinde belirtilmiştir.

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=657&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

Memurlar bu haktan yararlanabilmek için kendi kurumuna başvuru yaparak tayin isteyebilir.

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=657&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

- **Devlet ve Diğer Kuruluşlar Tarafından Engellilere Bakım Verenlere Sağlanan Hizmetler**

Mola Evleri

İstanbul’da engelli çocuklar aileleri tarafından belediyeye ait mola evlerine haftada bir kez üç saatliğine bırakılabilmektedir. Böylece aileler hem kendilerine vakit ayırmakta hem de günlük işlerine vakit bulmaktadır.

<https://sosyalhizmetler.ibb.gov.tr/haberdetay.aspx?ID=29>

Evde sunulan hizmetler**Ev temizliği, yemek, banyo, kuaförlük ve kişisel bakım hizmetleri**

İstanbul, Ankara ve Tekirdağ Büyükşehir Belediyeleri tarafından engelli bireylerin evlerinde ihtiyaçlar doğrultusunda temizlik hizmeti, kuaförlük, kişisel bakım, banyo ve yemek hizmetleri verilmektedir.

Ankara: <https://www.bel-pa.com.tr/engelliler-hizmet-merkezi/>

Ankara: <https://www.bel-pa.com.tr/engelliler-hizmet-merkezi/>

İstanbul: <https://saglik.ibb.istanbul/wp-content/uploads/2018/10/Engelli-Haklari-ve-Engellilere-Yonelik-Hizmetler-Kitapcigi.pdf>

İstanbul: <https://sosyalhizmetler.ibb.gov.tr/mudurlukdetay.aspx?ID=4>

Tekirdağ: https://www.tekirdag.bel.tr/birim_haber_detay/17945

- **Aranacak/İletişim Kurulacak Numaralar**

-Aile Bakanlığı Alo 183 Sosyal Destek hattı: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çağrı Merkezlerinden Alo 183 Sosyal Destek Hattı aracılığı ile aile, kadın, çocuk, engelli, yaşlı, şehit yakınları ile gaziler ve gazi yakınlarına yönelik hizmetlere ilişkin çağrılar değerlendirilerek rehberlik ve danışmanlık hizmeti sunulmaktadır.

-Ankara Belediyesi, Engelliler Hizmet ve Rehabilitasyon Merkezi: (0312) 273 38 37

-İstanbul Belediyesi Alo: 153-3-4 Engelli Ulaşım Servisi.

-Tekirdağ Belediyesi Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Şube Müdürlüğü: 0850 459 3407

- **İlgili Kaynaklar**

-Be Happy in Life (Hayatta Mutlu Ol)

İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü’nün koordinatörlüğünde Türkiye Ulusal Ajansı tarafından fonlanan Erasmus+ projesidir. Engelli bireylerin ve yakınlarının karşılaştığı zorlukların tespit edilmesi, sosyal hayata katılım seviyelerinin artırılması kapsamında, ailelerin psikolojik olarak daha rahat hissetmelerini sağlayacak destek mekanizmalarının geliştirilmesine ilişkin doküman ve videolar sunar.

-Çocukları engelli olan anneler için bire bir eğitimler

“Peer to Peer” Türkiye, Yunanistan, Romanya, Slovenya tarafından yürütülmüş bir Erasmus+ projesidir. Programın temel amacı, fiziksel veya zihinsel engelli bir aile üyesi için bakıcı rolüne sahip olan kadınlara eğitim materyali sağlamaktır. Bu materyalin nihai amacı, bu kadınları ve onlarla birlikte çalışan profesyonelleri güçlendirmektir. Detaylı bilgi için

<https://ebagem.com/tamamlanan-projeler/peer-to-peer-trainings-for-mothers-with-special-kids>

BAŞARI HİKAYELERİ

Ressam Yusuf Akgün, Iğdır’da yaşadıkları köyde henüz altı yaşındayken oyun olsun diye çıktığı elektrik direğinde akıma kapılarak iki kolunu birden kaybetti.

Akgün için ölüm-kalım savaşı o gün başladı. Aile bakamayınca, devlet korumasına verilmesine karar kılındı. “Çocuk Esirgeme Kurumuna verildim” diyor. Yetişkin olana kadar devlet korumasında kalan Akgün için hayat şartları her zaman sert oldu.

“Kendime inanmam gerekiyordu ve bir yarışa girdim. Benim daha çok çalışmam gerekiyor. Daha çok kendimi göstermem gerekiyor. Önce ağzımla kalemi tuttum. Yüzme, atletizm, kickbox, görsel sanatlarda tiyatro, resim gibi alanlarda kendimi geliştirdim. Bir şeylere niyetlendiğim zaman yapmak istediğim her şeyi yaparım. Benim için hiçbir şey umutsuz değildir”

Bugüne kadar sayısız sergi açan, ödülleri alan Akgün, lisansını moda ve tekstil üzerine tamamladıktan sonra, toplum çalışmaları alanında da yüksek lisans yaptı. Akgün, şöyle devam ediyor:

“Rotamı kendim çizdim. Kimseye muhtaç olmamak, dik durmak ve kararlı durmak gerekiyor. Kendimize güven. Kendime güven. Ben engelli Yusuf değilim. Sadece Yusuf'um. Sporuyla, insan ilişkileriyle, sosyal hayatıyla, eğitimiyle, her insanın yaşadığı şekilde, geldiği yaşa göre bir konum elde etmeye çalışan bir Yusuf Akgün'üm.”

<https://www.trthaber.com/haber/yasam/engelleri-asan-3-gencin-ilham-veren-basari-hikayesi-535696.html>